

**Wyrok z dnia 3 grudnia 1999 r.**

**II UKN 236/99**

**Wykonywanie przez pracownika w czasie zwolnienia lekarskiego usług w ramach działalności gospodarczej jest inną pracą zarobkową w rozumieniu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.).**

Przewodniczący: SSN Beata Gudowska, Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca), Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 1999 r. sprawy z wniosku Stanisława B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o zasiłek chorobowy, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 18 lutego 1999 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

### **U z a s a d n i e**

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 29 października 1998 r. oddalił odwołanie Stanisława B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w R. z dnia 31 lipca 1996 r. odmawiającej przyznania wnioskodawcy zasiłku chorobowego za następujące okresy: od 24 kwietnia do 31 maja 1995 r., od 17 lipca do 4 listopada 1995 r. oraz od 12 grudnia do 21 grudnia 1995 r.

Sąd Wojewódzki ustalił, że wnioskodawca, zatrudniony w R. Zakładzie Energetycznym w R., prowadził również działalność gospodarczą w zakresie instalatorstwa elektrycznego. W czasie od 20 marca 1995 r. do 31 maja 1995 r. oraz od 17 lipca 1995 r. do 12 kwietnia 1996 r. wnioskodawca korzystał ze zwolnienia lekarskiego. Przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej zgłosił od 1 listopada 1995 r. do 30 kwietnia 1996 r. Mimo korzystania ze zwolnienia lekarskiego wnioskodawca

wykonywał instalatorskie prace elektryczne. W czasie od 17 lipca 1995 r. do 8 kwietnia 1996 r. podpisał bowiem wnioski o sprawdzenie urządzeń elektrycznych oraz protokoły odbioru robót, opatrzone datami: 16 sierpnia 1995 r., 23 października 1995 r., 3 listopada 1995 r. oraz 19 grudnia 1995 r. Sąd pierwszej instancji ustalił ponadto, że pracodawca wnioskodawcy, tj. R. Zakład Energetyczny, rozwiązał z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych, polegającego na wykorzystywaniu zwolnienia niezgodnie z jego przeznaczeniem, zaś Sąd Rejonowy w Mielcu wyrokiem z dnia 11 marca 1998 r. [...], oddalił powództwo o przywrócenie do pracy. Postępowanie we wskazanej sprawie potwierdziło fakt prowadzenia przez wnioskodawcę działalności usługowej w okresie nie tylko zwolnienia lekarskiego, ale także w czasie formalnie zgłoszonej przerwy w działalności gospodarczej.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 18 lutego 1999 r. oddalił apelację wnioskodawcy opartą na zarzucie błędnego ustalenia przez Sąd Wojewódzki istotnych okoliczności faktycznych, zwłaszcza tego, że wnioskodawca wykonywał usługi elektryczne podczas zwolnienia lekarskiego, podczas gdy faktycznie wykonywał je brat szwagra wnioskodawcy – Zbigniew S.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu Rejonowego i podkreślił, że istota usług instalacyjno-elektrycznych polega na tym, że obejmują one nie tylko montaż urządzeń, lecz także sporządzenie stosownej dokumentacji technicznej i kontrolnej. Wnioskodawca bowiem podpisując wnioski i protokoły odbioru robót, stwierdzał każdorazowo sprawność urządzeń i poprawność wykonywanej usługi, przyjmując tym samym odpowiedzialność za fachowość wykonanych prac. Jest to element, który wskazuje nie tylko na osobiste zaangażowanie w wykonywaną pracę, ale także na rzeczywiste prowadzenie działalności gospodarczej w okresach spornych.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że w aktach sprawy [...] Sądu Rejonowego w Mielcu znajduje się obszerny materiał dowodowy, z którego wynika, że wnioskodawca nie tylko podpisywał dokumenty, ale osobiście wykonywał np. prace w Zakładzie Drzewnym w C., które polegały na wykonaniu prowizorycznego oświetlenia terenu tego zakładu oraz na zamontowaniu skrzynki na słupie i połączeniu jej kablem o długości 120 m z instalacją znajdującą się w zakładzie. Także świadek Zbigniew S. zeznał, że całość wymienionych prac wykonał skarżący. Ponadto wnioskodawca wykonywał prace przy instalacji elektrycznej w obiekcie należącym do Edwarda B. W ocenie Sądu Apelacyjnego, jeżeli wnioskodawca, zatrudniony w R. Zakładzie Ener-

getycznym na stanowisku elektromontera linii, był niezdolny do pracy i korzystał ze zwolnienia lekarskiego, to wykonywanie w czasie tego zwolnienia innych czynności wynikających z prowadzenia działalności gospodarczej, jest równoznaczne z wykorzystaniem zwolnienia lekarskiego niezgodnie z jego przeznaczeniem. Powoduje to utratę prawa do zasiłku chorobowego w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.).

W kasacji od powyższego wyroku skarżący zarzucił naruszenie art. 233 § 1 i § 2 oraz art. 328 § 2 KPC wskutek nierozważenia w sposób wszechstronny materiału dowodowego, a zwłaszcza pominięcie dowodu z zeznań świadka Zbigniewa S., Janusza M., Adama M., Krystyny M. oraz Zenona S., którzy mogliby udzielić informacji co do tego, czy wnioskodawca pracował w okresie pobierania zasiłku chorobowego w 1995 r. Naruszenie wymienionych przepisów polegało również na nieustosunkowaniu się do tego, „dlaczego Sąd odmówił wiary zeznaniom w/w świadków, za wyjątkiem Zbigniewa S. oraz do dokumentacji technicznej potwierdzającej, że wnioskodawca wykonywał prace w 1994 r., a w 1995 r. podpisał tylko protokoły odbioru”, które nie były związane z koniecznością wykonywania pracy.

Poza tym wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na przyjęciu, że samo zarejestrowanie działalności gospodarczej w okresie od 24 kwietnia do 31 maja 1995 r. wyczerpywało przesłanki pozbawienia skarżącego zasiłku chorobowego według wymienionego przepisu. W konkluzji więc wniósł on o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Wojewódzkiego z dnia 29 października 1998 r. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Strona pozwana wniosła o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy nie uwzględnił kasacji z następujących przyczyn:

Wbrew stanowisku wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny nie naruszył art. 233 § 1 i § 2 oraz art. 328 § 2 KPC wskutek jakoby pominięcia zeznań wymienionych w kasacji świadków i niewskazania przyczyn, dla których odmówił im wiary. Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał bowiem w ogóle dowodu ze świadków, tak samo jak nie przeprowadzał tego dowodu Sąd Wojewódzki w Rzeszowie. Z tego powodu nietrafny jest zarzut

skarżącego, że Sąd drugiej instancji nie ustosunkował się do zeznań świadków i tym samym nie rozważył wszechstronnie materiału dowodowego. Obowiązek oceny dowodów z punktu widzenia ich wiarygodności i mocy dowodowej odnosi się – w myśl art. 235 KPC – do dowodów przeprowadzonych przez sąd orzekający i przed tym sądem, jak również do dowodów, których przeprowadzenie zlecił sąd orzekający jednemu ze swych członków (sędziemu wyznaczonemu) albo innemu sądowi (sądowi wezwanemu). Ponadto trzeba zaznaczyć, że powód nie zgłaszał wniosku o dopuszczenie dowodu ze świadków, wobec czego zarzut, że Sąd Apelacyjny „pomiął dowód z zeznań Zbigniewa S., Janusza M., Adama M., Krystyny M. i Zenona S.”, jest bezpodstawny. Podobnie należy ocenić zarzut naruszenia art. 233 § 2 KPC. Przepis ten stanowi, że sąd ocenia – w ramach oceny mocy i wiarygodności dowodów – jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu. Jeżeliby więc odnieść ten zarzut do strony pozwanej, to jest on także niezrozumiały, gdyż postępowanie strony pozwanej nie polegało ani na odmowie przeprowadzenia dowodów, ani na utrudnianiu ich przeprowadzenia.

Sąd Wojewódzki w ramach postępowania dowodowego przeprowadził dowód z prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Mielcu z dnia 11 marca 1998 r. w sprawie [...] i uznał, że wyrok ten potwierdza trafność decyzji organu rentowego odmawiającej wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za określone w tej decyzji okresy. Z wskazanego wyroku wynikało bowiem, że Sąd Rejonowy oddalił roszczenie wnioskodawcy o przywrócenie do pracy, ponieważ ustalił, że w czasie korzystania ze zwolnienia lekarskiego prowadził on w ten sposób usługi z zakresu instalatorstwa elektrycznego, że nie tylko kierował pracami, ale także sam je wykonywał. Otrzymał też z tego tytułu wynagrodzenie. Wprawdzie przyczyna rozwiązania z wnioskodawcą umowy o pracę została sformułowana jako „nadużycie świadczeń z ubezpieczenia społecznego”, jednak jako istotną przesłankę tego zarzutu Sąd Rejonowy ustalił fakt wykonywania przez powoda działalności zarobkowej w okresach korzystania ze zwolnienia lekarskiego, a nawet wtedy, gdy zgłosił przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Tak więc Sąd Apelacyjny nie popełnił błędu przyjmując za Sądem Wojewódzkim, że w okresach spornych skarżący prowadził działalność gospodarczą. Trzeba natomiast uznać, że wykonywanie usług w ramach tej działalności jest „inną pracą zarobkową” w rozumieniu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadcze-

niach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.). Wbrew pogładowi skarżącego, „inną pracą zarobkową” w znaczeniu przyjętym we wskazanym przepisie jest bowiem nie tylko praca fizyczna, lecz mogą nią być także – jak w przedmiotowej sprawie – czynności polegające na sprawdzaniu stanu usług i ich jakości, sporządzaniu dokumentacji technicznej i kontrolnej usług, wystawianiu wniosków o przyjęcie robót itp.

Nie można również podzielić zarzutu skarżącego, że zaskarżony wyrok naruszył art. 18 ust. 1 wymienionej ustawy wskutek jakoby przyjęcia, że samo zarejestrowanie działalności gospodarczej w okresie od 24 kwietnia do 31 maja 1995 r. wyczerpywało przesłanki pozbawienia go prawa do zasiłku chorobowego przewidziane w tym przepisie. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wyraził bowiem takiego stanowiska, lecz jednoznacznie stwierdził, że faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej przez wnioskodawcę było przyczyną oddalenia jego apelacji i uznania, że odmowa przyznania mu prawa do zasiłku chorobowego przez organ rentowy była zgodna ze stanem faktycznym i prawnym.

Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił kasację (art. 393<sup>12</sup> KPC).

=====